

REPUBLIKA SLOVENIJA
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE

Gregorčičeva 20, SI-1001 Ljubljana

T: +386 1 478 1000

F: +386 1 478 1607

E: gp.gs@gov.si

<http://www.gsv.gov.si/>

MINISTRSTVA

SLUŽBA VLADE RS ZA RAZVOJ IN
EVROPSKE ZADEVE

SLUŽBA VLADE RS ZA LOKALNO
SAMOUPRAVO IN REGIONALNO
POLITIKO

URAD RS ZA SLOVENCE V ZAMEJSTVU
IN PO SVETU

KABINET PREDSEDNIKA VLADE

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE RS

Številka: 10005-1/2008/5

Datum: 29. 9. 2011

Zadeva: **Prenehanje delovnega razmerja javnih uslužbencev, katerih delovno razmerje je vezano na čas trajanja funkcije ministra**

V skladu z določbo 69. člena Zakona o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 63/07 – upb7 in 65/08) z dnem prenehanja funkcije ministra preneha tudi delovno razmerje, sklenjeno za določen čas, osebam na delovnih mestih, vezanih na osebno zaupanje funkcionarja (delovna mesta v kabinetu). Vendar je tudi v teh primerih treba upoštevati, da gre za delo javnih uslužbencev, ki so pomoč ministru pri opravljanju njegovega dela, zato je tudi čas prenehanja delovnega razmerja ter opravljanja njihovega dela vezano na prenehanja dejanskega opravljanja dela ministra.

Pravice navedenih javnih uslužbencev po prenehanju delovnega razmerja določa četrty odstavek 73. člena ZJU, ki pravi, da se v pogodbi o zaposlitvi takega javnega uslužbenca lahko določi pravica do odpravnine v znesku treh osnovnih plač za delovno mesto, na katerem je opravljal delo. Taka določba pomeni, da odpravnino v znesku treh osnovnih plač za delovno mesto, na katerem je opravljal delo, lahko prejme le javni uslužbenec, ki je imel to pravico določeno v pogodbi o zaposlitvi in je njegovo delovno razmerje prenehalo proti njegovi volji, torej zaradi prenehanja funkcije ministra.

Glede na različna vprašanja, povezana z morebitno pravico do odpravnine javnih uslužbencev, katerih delovno razmerje je sklenjeno za določen čas in je vezano na trajanje funkcije ministra, pojasnjujemo še naslednje:

Pravica do odpravnine je v veljavni zakonodaji urejena v Zakonu o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 42/2002, 79/2006-ZZZPB-F, 46/2007 – Odl. US in 103/07), in sicer v 109. členu, kjer je v prvem odstavku določeno:

"(1) Delodajalec, ki odpove pogodbo o zaposlitvi iz poslovnih razlogov ali iz razloga nesposobnosti, je dolžan izplačati delavcu odpravnino. Osnova za izračun odpravnine je povprečna mesečna plača, ki jo je prejel delavec ali ki bi jo prejel delavec, če bi delal, v zadnjih treh mesecih pred odpovedjo."

Določeno je torej, da je delavec upravičen do odpravnine v primeru, da mu **delodajalec** odpove pogodbo iz:

- **poslovnih razlogov**
- **razloga nesposobnosti.**

Pri tem opozarjamo, da Zakon o javnih uslužbcih (Uradni list RS, št. 63/07 – uradno prečiščeno besedilo, 65/8, 69/08 – ZTFI-A in 69/08 – Zzavar-E) izrecno določa, da javnemu uslužbencu v primeru odpovedi pogodbe o zaposlitvi iz razloga nesposobnosti odpravnina ne pripada.

Določba navedenega člena ZDR o višini odpravnine se uporablja tudi v primeru, ko **delavec** odpove pogodbo o zaposlitvi iz **izrednih odpovednih razlogov, ki so taksativno določeni v 112. členu** Zakona o delovnih razmerjih.

Zakon o javnih uslužbcih (Uradni list RS, št. 63/07 – uradno prečiščeno besedilo, 65/8, 69/08 – ZTFI-A in 69/08 – Zzavar-E), kot posebni zakon, v četrtem odstavku 79. člena določa:

"(4) Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena se lahko za delovno mesto iz 1. točke prvega odstavka 68. člena tega zakona v pogodbi o zaposlitvi določi pravica do odpravnine v znesku treh osnovnih plač za to delovno mesto."

Gre torej za možnost določitve pravice do odpravnine v primeru sklenitve delovnega razmerja za določen čas, za čas trajanja mandata funkcionarja. V obrazložitvi predloga citirane določbe v predlogu zakona je zapisano: "S to pravico se kompenzira negotovost službe, **ki je vezana na mandat funkcionarja**. Brez te možnosti bi bila zaposlitev v kabinetih destimulativna, kar bi lahko ob menjavi vlade povzročilo pritisk na zaposlovanje za nedoločen čas." Iz obrazložitve izhaja, da je bil namen te določbe torej določitev možnosti odpravnine na primere, ko gre za zaposlovanje za določen čas (kar je izjema od splošnega načela iz ZDR, kjer je odpravnina namenjena prenehanju zaposlitve za nedoločen čas) v primeru, ko javnemu uslužbencu v kabinetu, kjer je zaposlitev vezana na mandat funkcionarja, preneha delovno razmerje proti njegovi volji, nikakor pa ni bil namen te določbe širjenje pravice do odpravnine na primere, ko javni uslužbenec v kabinetu poda redno odpoved pogodbe o zaposlitvi. Tako razumevanje določbe zakona bi namreč po našem mnenju bilo v nasprotju z namenom odpravnine. Ena od funkcij odpravnine je namreč, da zagotavlja odpuščenemu delavcu določeno socialno varnost ob prehodu v brezposelnost in hkrati pomeni odmeno za dotedanje delo pri delodajalcu, o čemer se je izreklo tudi Ustavno sodišče v svoji sodbi Up-63/03.

Pri tem je potrebno opozoriti tudi na dikcijo člena, ki pravi: "**se lahko** ... v pogodbi o zaposlitvi določi pravica do odpravnine", za razliko od dikcije 109. člena ZDR, ki pravi: "**Delodajalec, ki odpove pogodbo o zaposlitvi iz poslovnih razlogov ali iz razloga nesposobnosti, je dolžan izplačati delavcu odpravnino.**"

Ugotavljamo, da iz vsega navedenega izhaja, da v veljavni delovni in uslužbenki zakonodaji ne obstaja pravna podlaga, da bi imel javni uslužbenec v primeru redne odpovedi pogodbe o zaposlitvi, ki jo sam poda, pravico do odpravnine, ne glede na dejstvo, da gre morebiti za javnega uslužbenca v kabinetu. Ravno tako opozarjamo, da je morebitno določbo o odpravnini v pogodbi o zaposlitvi, potrebno tolmačiti skladno z namenom zakona ter pri odločanju o morebitnem zahtevku za izplačilo odpravnine upoštevati tudi določilo tretjega odstavka 16. člena ZJU:

"(3) Delodajalec javnemu uslužbencu ne sme zagotavljati pravic v večjem obsegu, kot je to določeno z zakonom, podzakonskim predpisom ali s kolektivno pogodbo, če bi s tem obremenil javna sredstva."

Glede določanja konkretne višine zneska odpravnine je prav tako treba upoštevati določbo ZJU, kar pomeni, da znaša morebitna odpravnina tri osnovne plače delovnega mesta, torej se kot osnova za izračun upošteva uvrstitev delovnega mesta v plačni razred v skladu s Kolektivno pogodbo za državno upravo, uprave pravosodnih organov in uprave samoupravnih lokalnih skupnosti (Uradni list RS št. 60/08), in sicer vrednost plačnega razreda, zmanjšana za še neizplačan delež odprave nesorazmerij.

S spoštovanjem,

mag. Helena Kamnar
GENERALNA SEKRETARKA

